

СТАНОВИЩЕ

По конкурс за „доцент“ по професионално направление 3.9. Туризъм (териториални изследвания на туризма), обявен от СУ „Св.Кл.Охридски“ в ДВ, бр. 69 от 6.08. 2013 г.

От

Проф.дгн Мария Стаматова Воденска, катедра „География на туризма“ в СУ „Св.Кл.Охридски“

I. Общи положения

По обявения от СУ „Св.Кл.Охридски“ в ДВ, бр. 69/6.08. 2013 г. конкурс за доцент по професионално направление 3.9. Туризъм (териториални изследвания на туризма) документи са подадени от един кандидат – гл.ас.д-р Елка Димитрова Дограмаджиева, редовен преподавател в катедра „География на туризма“ в ГГФ на СУ.

В конкурса д-р Дограмаджиева участва с 35 научни публикации, включващи 7 студии, 6 научни статии, 17 публикувани научни доклада и презентации, 1 част от монография, 1 наръчник, 3 публикувани научно-приложни разработки. Трябва да се отбележи, че научната продукция на д-р Дограмаджиева след придобиването на научната и образователна степен „доктор“ през 2003 г. е значително по-обемна (55 заглавия). Общият обем на представените за рецензиране научни трудове е 837 стр., от които изричен принос на кандидата - 255 стр. Голяма част от представените публикации (24) са в съавторство. В 10 от тях кандидатът за доцент е първи автор, а в 11 публикации д-р Дограмаджиева е единствен автор. На английски език са 13 публикации, от които 7 в чужбина. Четири от публикациите могат да бъдат намерени в Интернет пространството.

В 2 от представените от кандидата за доцент публикации съм съавтор и затова ги изключвам от по-нататъшното разглеждане на научната продукция на гл.ас.д-р Елка Дограмаджиева. Смятам, че това е гаранция за обективността на изразеното становище.

Изключително активна е обществената и научна дейност на гл.ас.д-р Е.Дограмаджиева, свързана с различни научни, професионални и други организации, имащи отношение към туризма. Трябва да се отбележи нейният изключително голям авторитет в туристическите среди извън България и извън сферата на преподавателската й дейност, за което свидетелстват и различните заемани от нея постове – тя е член на международните научни мрежи SEEmore (част от Mountain Research Initiative for SE Europe) – от 2010 г. и Science for the Carpathians (S4C) – от 2008 г., на Editorial Board of Journal of Environmental and Tourism Analyses, Faculty of Geography, Bucharest University (от 2012 г.), на работна група за изготвяне на Национална стратегия за развитие на селски туризъм в България към Държавната агенция по туризъм (2008-2009), на редица научни комитети на международни конференции: “Pro Mountains: Tourism-Environment-Sustainable Development” – September 7-9, 2012, Busteni, Romania, “Challenges and Performance of Post-Socialist Tourism in Central Eastern

European Countries” – May 26–28, 2011, Bucharest, Romania, First International Carpathian Tourism Conference “Sustainable Tourism Development of the Carpathians” – October 24-26, 2008, Busteni, Romania, на организационния комитет на международните научни конференции, организирани от Геолого-географския факултет на СУ „Св. Климент Охридски” (2008, 2009 и 2010), на научния комитет на Международната научна конференция „Туризм – Теория и практика”, организирана от катедра „География на туризма” в СУ „Св. Климент Охридски” – София, 1-2 юни, 2007. Съпредседател е на работната група по туризм – South Eastern European Mountain Research and Global Change Strategy Development and Networking Conference – Timisoara, Romania, August 26-29, 2010.

Основната дейност на гл.ас.д-р Е.Дограмаджиева е преподавателската. Тя е на редовен трудов договор в СУ „Св.Кл.Охридски”, където има 11 години трудов стаж. Преподавала е също така в МВБУ – Ботевград. Участвала е в разработването на учебни планове и програми за университетско обучение. Преподаваните от гл.ас.д-р Е.Дограмаджиева университетски курсове (лекции и упражнения) са в много широк диапазон (5 дисциплини в бакалавърска и 9 в магистърска степен), като се наблюдава тясна връзка между тях и научните й интереси. Тя е ръководител на 25 успешно защитили дипломанти.

Трябва да бъде отбелязано участието на кандидата в 3 научни и 30 научно-приложни проекта, от които 11 с международно финансиране.

II. Характеристика на научната продукция на кандидата

Представените за участие в конкурса от гл.ас.д-р М.Дограмаджиева публикации могат условно да бъдат класифицирани в следните научни направления:

1. Териториални изследвания на туризма в дестинации от различен йерархичен порядък - 26 публикации (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.7, 3.9, 3.11, 3.12, 3.13, 4.1, 4.2, 4.3, 4.5, 4.6, 4.8, 4.9, 4.11, 4.12, 4.13, 4.15, 4.16, 4.17, 5.1, 5.2, 5.3)
2. Туристическа политика и планиране на дестинации на различни равнища – 10 публикации (3.6, 3.8, 4.3, 4.4.,4.7, 4.10, 4.11, 4.13, 4.14, 4.15)
3. Видове туризм (и по-специално екотуризм) – 9 публикации (1.1, 3.4, 3.6, 3.9, 3.11, 4.4, 4.7, 4.13, 4.16)
4. Маркетинг на туристически продукти и атракции - 4 публикации (2.1, 3.4, 4.8, 4.9)

Сборът от заглавията е по-голям от 35, тъй като някои от публикациите могат да бъдат отнесени към повече от едно научни направления.

Трябва да се спомене също публикация 3.10, която не се отнася към нито едно от посочените направления, а е свързана с проблемите на обучението по туризм.

В същото време публикации 4.4 и 4.7, както и публикации 5.1 и 5.2 са аналогични, както по наименование, така и по съдържание на изложения материал.

Най-важната характеристика на научната продукция на кандидата за доцент, според рецензента, е нейното умение да разглежда комплексно различни аспекти от развитието на туризма, като по този начин умело съчетава в една и съща публикация елементи на научното изследване по различни

тематични направления. Получените чрез тези комплексни изследвания резултати имат значително научно и практико-приложно значение.

От кандидата е представена справка и съответна документация за цитиранията на 16 от нейните публикации, които са над 65 в над 50 публикации.

III. Научни и научно-приложни приноси на кандидата

Основните приноси в трудовете на гл.ас.д-р Е.Дограмаджиева могат да се сведат до следното:

1. По отношение изследването и изучаването на туристическите дестинации –
 - Осъществени са голям брой проучвания и анализи на туристическото развитие или на отделни елементи на териториалната система на туризма на местно, регионално и национално равнище, както и две наднационални сравнения. Извършени са детайлни количествени анализи на туристическото развитие на регионално ниво.
 - Значителен брой разработки се основават на осъществени лично от кандидата емпирични проучвания.
 - Разработен е цялостен модел за проучване на туристическото развитие и управлението на туризма на местно ниво.
2. По отношение туристическата политика и планиране –
 - Адаптиране и прилагане на методика за оценка на планови документи в областта на туризма
 - Специално внимание е отделено на туристическото райониране като инструмент на туристическата политика.
 - Аргументиране и доказване на необходимостта от изследване и отчитане мнението на ключовите субекти на туристическото развитие за целите на туристическата политика и планирането.
3. Видове туризъм (и по-специално екотуризъм) –
 - Направен е ретроспективен анализ на планинския туризъм в България, представени са основните му съставни продукти и е оценено съвременното му място в националната система на туризма.
 - Изяснява се същността и обхвата на екотуристическия продукт и пазар и е направен анализ на развитието на екотуризма в България.
 - Направена е оценка на Националната стратегия за развитие на екотуризма в България и свързаните с нея планове за действие
4. Маркетинг на туристически продукти и атракции –
 - Представен е подход за разработване и усъвършенстване на конкретни туристически продукти, в т.ч. планински туризъм, екотуризъм, културен туризъм и др.
 - Туристическите атракции са представени като ключов елемент на продукта на дестинациите и са разгледани и анализирани различни инструменти за техния маркетинг

IV. Критични бележки и препоръки към кандидата

Към трудовете на гл. ас. д-р Елка Дограмаджиева, след дадените по горе характеристики и основни приноси, трудно могат да се отправят критични бележки. В рамките на своите научни интереси тя добросъвестно и задълбочено е извършвала научни изследвания, чиито резултати са

публикувани в адекватна форма. Затова по-удачно е да се направят препоръки за нейната бъдеща работа. Като учен, бих ѝ препоръчала преди всичко да се постарее да увеличи своята научна продукция под формата на монографии и учебници, третиращи по-значими и по-обща проблеми на туристическата политика и планиране на ниво дестинация, а така също и в проблематиката на географията на туризма в България (тя вече е направила сериозна научна заявка в това направление). Гл.ас.д-р Елка Дограмаджиева има широки перспективи да се развива като учен и преподавател в бъдеще.

V. Лични впечатления от кандидата

Познавам гл.ас Елка Дограмаджиева още като докторант в катедра „География на туризма” в СУ. Впечатлява ме нейната задълбоченост, прецизност, изпипване на детайлите в научните ѝ анализи и изследвания. Тази задълбоченост и отдаденост на конкретното проучване, което извършва в момента, според мен ѝ пречи да обхване по-големи хоризонти на научното изследване и да обобщи получените от нея резултати в една по-голяма и разширена публикация от вида монография или учебник. Надявам се в скоро време подобна публикация да стане факт.

Като преподавател е безупречна – стриктна, отдадена на дисциплината и занятията, които води, с висока степен на професионализъм и внимание към всеки отделен студент. Студентите ѝ я уважават и обичат.

С колегите е винаги коректна и внимателна, готова да помогне, ползва се с тяхното уважение и добро отношение.

VI. Заключение

Научните постижения на гл.ас.д-р Елка Дограмаджиева отговарят в количествен и качествен аспект на изискванията за получаване на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.9. Туризм (териториални изследвания на туризма). Изследванията, изводите, предложенията и приносите са лично дело на автора. Всички трудове са публикувани или докладвани на национални и международни конференции и са станали обществено достояние. Съдържащите се в тях приноси могат да се използват в практиката на туристическото развитие на страната.

Високото теоретично и научно-приложно равнище на научно-изследователската работа, постигнатите резултати и приноси в представените области на научен интерес на кандидата, дългогодишната и богата преподавателска дейност ми дават основание и убеденост да дам изцяло **положителна оценка** на кандидата и да предложа на членовете на уважаемото научно жури да даде на гл.ас.д-р Елка Димитрова Дограмаджиева академичната длъжност „**доцент**”.

11.11.2013 г.
София

ЧЛЕН НА НАУЧНОТО ЖУРИ:

(проф. дгн Мария Воденска)